

طرح استانی آمادگی ،
مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

فهرست مطالب

موضوع

مقدمه :

فصل یک :

کلیات طرح استانی آمادگی ، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

۱-۱- توافقنامه فی مابین ارگانها و سازمانهای مرتبط

۱-۲- ساختار عمومی طرح محلی

۱-۳- تعاریف

فصل دو :

سازماندهی طرح :

۲-۱- مرجع استانی :

۲-۲- ارگانها دریایی و سازمانهای شرکت کننده در طرح استانی

۲-۳- مراحل سازماندهی طرح

۲-۴- وظائف و مسئولیت های ارگانهای دریایی و سازمانهای شرکت کننده در طرح استانی

۲-۴-۱- اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر

۲-۴-۲- استانداری بوشهر

۲-۴-۳- اداره کل محیط زیست استان بوشهر

۲-۴-۴- اداره کل هواشناسی استان بوشهر

۲-۴-۵- اداره کل شیلات استان بوشهر

۲-۴-۶- شرکت کشتیرانی والفجر ۸

۲-۴-۷- شرکت ملی نفتکش ایران منطقه بوشهر

۲-۴-۸- شرکت پایانه های نفتی ایران

۲-۴-۹- شرکت نفت فلات قاره ایران منطقه بوشهر

۲-۴-۱۰- فرمانده پلیس مرزی دریایی فا.ا. بوشهر

۲-۴-۱۱- نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی

۲-۴-۱۲- نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۲-۴-۱۳- اداره کل فرودگاههای استان بوشهر

۲-۴-۱۴- گمرک استان بوشهر

۲-۴-۱۵- تعاونی لنجداران و صیادان استان بوشهر

۲-۴-۱۶- سازمان منطقه ویژه انرژی پارس جنوبی

۲-۴-۱۷- شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه بوشهر

۲-۵- چارچوب حقوقی طرح استانی

۲-۶- منابع مالی طرح استانی

۲-۷- کمیته کارشناسی

۲-۸- روابط عمومی طرح استانی

۲-۹- اصلاح بازنگری طرح و رویه انجام آن

فصل سوم :

عملیات مقابله با آلودگی در طرح استانی

- ۱-۳- منطقه تحت پوشش طرح استانی
- ۲-۳- تشکیلات عملیات مقابله با آلودگی نفتی
- ۳-۳- مراکز اصلی و مراکز فرعی طرح استانی
  - ۱-۳-۳- وظائف مرکز اصلی
  - ۲-۳-۳- وظائف مراکز فرعی
  - ۳-۳-۳- نواحی تحت پوشش مرکز اصلی
  - ۴-۳-۳- نواحی تحت پوشش مرکز فرعی خارک
  - ۵-۳-۳- نواحی تحت پوشش مرکز فرعی عسلویه
- ۴-۳- ارزیابی سوانح آلودگی
- ۵-۳- گزارشات و پیام ها در عملیات مقابله با آلودگی
- ۶-۳- مقابله با آلودگی
  - ۱-۳-۶- عملیات مشاهدات و پیش بینی ها
  - ۲-۳-۶- عملیات در دریا
  - ۳-۳-۶- عملیات در خشکی
- ۷-۳- آموزش و تمرینات

ضمائم :

- ۱: نقشه جغرافیایی مناطق تحت پوشش طرح
- ۲: سطوح آلودگی
- ۳: مناطق حساس و آسیب پذیر در محدوده طرح
- ۴: تجهیزات مقابله با آلودگی موجود در محدوده طرح
- ۵: فهرست مراکز تماس رادیویی VHF در سواحل استان
- ۶: فهرست پایانه ها
- ۷: مشخصات افراد مسئول در عملیات مقابله با آلودگی و چارت تشکیلاتی طرح
- ۸: فرم های ارسال پیام

مقدمه :

با توجه به لزوم حفاظت از محیط زیست دریایی خصوصا خلیج فارس که به دلیل موقعیت ویژه آن از جمله عمق کم میزان شوری آب از تنوع زیستی بسیار بالایی برخوردار است و زیستگاههای متعدد و بی نظیری از جمله جزایر مرجانی را در بر میگیرد که به نوبه خود مامن و زیستگاه گونه های بیشماری از آبزیانی است که سهم عمده ای در رونق اقتصادی منطقه ایفا می کند ، و نیز با توجه به نقش عمده این دریا در ایجاد اشتغال و درصد بالای مردم که در سواحل جنوب از طریق صید و صیادی به امرار معاش می پردازند لزوم ایجاد یک طرح تعریف شده مبتنی بر بازوهای اجرایی محکم از نظر قانونی کاملا مشهود و محسوس می باشد طرح و طرح های محلی مقابله با آلودگی آب دریا در راستای تعهدات جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون OPRC می باشد . سازمان بنادر و کشتیرانی به عنوان متولی امور دریایی کشور محوریت ایجاد طرحهای مذکور را بعهده دارد و کلیه ارگانها و سازمانهای دولتی و مددی که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم با دریا و محیط زیست آن مرتبط باشند دعوت به همکاری برای ایجاد طرح مذکور و نیز راهبری آن شده اند . بطور کلی طرح استانی مقابله و همکاری در برابر آلودگی آب دریا مربوط به استان بوشهر دارای ۳ فصل و ۸ ضمیمه می باشند و اهداف زیر را دنبال می نماید.

- ۱- ایجاد سیستم محلی برای مقابله سریع با سوانح و آلودگی نفتی در دریا
- ۲- ایجاد سیستم محلی برای مقابله سریع با ورود آلودگی های ناشی از سوانح به مناطق حساس ساحلی و در صورت ورود پیش بینی پاکسازی آلودگی سواحل و جزایر استان
- ۳- ایجاد چارچوب جهت ارائه کمک فنی و تجهیزاتی به طرحهای مشابه در مجاورت استان بوشهر (هرمزگان و خوزستان) و کشورهای همسایه و بالعکس بر اساس طرح ملی
- ۴- نظارت بر طرحهای اقتضایی آلودگی نفتی ارگانها و سازمانهای متولی امور نفتی در سطح استان

فصل اول

کلیات طرح استانی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

۱- توافقنامه مابین ارگانها و سازمانهای مرتبط :

آگاهی از قوانین ملی ، قانون اساسی و نیز قوانین بین المللی شامل کنوانسیونهای مرتبط با محیط زیست دریایی و با یقین بر وجود خطرات جدی بالقوه که از طریق سوانح دریایی ، ناشی از کشتی های عظیم الجثه نفتکش و نیز عملیات روزمره نفتی در محدوده استان محیط زیست دریایی را مورد تهدید قرار می دهد و با شناخت کامل از لزوم حفظ آمادگی برای مقابله با آلودگی نفتی و همکاری و هماهنگی تمامی ارگانها و سازمانهای دولتی و مردمی مستقر در محدوده استان در هنگام بروز سوانح دریایی ، نمایندگان تام الاختیار سازمانهایی که در طرح قید گردیده اند نسبت به اجرای این طرح با اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر اقدام نمایند.

۲- ساختار عمومی طرح استانی :

طرح استانی با ایجاد ساختار لازم جهت آمادگی ، همکاری و هماهنگی تمامی سازمانهای دولتی و مردمی با هدف مقابله با آلودگیهای نفتی در محدوده تحت پوشش استان بوشهر بوجود آمده است.

ایجاد این ساختار شامل :

- شناسایی منابع آلاینده در محدوده طرح
- ایجاد یک نیروی منسجم از سازمانهای مرتبط و گروههای غیر دولتی برای پیشگیری از بروز آلودگی و مقابله خود با آلودگی در دریا و سواحل در محدوده طرح
- شناسایی مناطق حساس زیست محیطی در دریا و سواحل در محدوده طرح
- ایجاد مراکز فرعی با هدف دسترسی آسان پرسنل و تجهیزات مقابله با آلودگی به آلودگیهای احتمالی در محدوده طرح
- برنامه ریزی انجام آموزشهای تخصصی و عمومی در زمینه مقابله با آلودگی نفتی در دریا برای پرسنل عملیاتی در مراکز فرعی و مراکز اصلی
- برنامه ریزی جهت شرکت نیروهای مردمی برای مقابله با آلودگی نفتی در سواحل
- ایجاد چارچوب جهت ارائه آموزش تخصصی و عمومی در زمینه پیشگیری از آلودگی های زیست محیطی در دریا ، چه در ابعاد کلی و اتفاقی و هم در ابعاد جزئی و غیر حادثه ای ناشی از فعالیت های روزمره
- ایجاد زمینه جهت همکاری با پروژه های تحقیقات زیست محیطی دریایی که در سطح ملی انجام می گیرد

طرح استانی مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی در محدوده استان بوشهر که مرز دریایی آن بالغ بر ۶۰۰ کیلومتر می باشد و نیز با توجه به منابع عظیم نفتی و گازی که در محدوده این استان قرار دارند ، بسیار ضروری و

حائز اهمیت فراوان می باشد و اجرای کامل آن بدون همکاری ارگانها و سازمانهای دولتی و نیز سازمانهای مردمی که به نوعی در امور دریا سهیم هستند امکان پذیر نیست.

با امید اینکه تهیه طرح مذکور نقطه عطفی در جهت گیری همگانی و همه جانبه به منظور ایجاد دریایی پاکیزه تر برای حفظ منابع ملی و زندگی بهتر و پر ثمرتر بوده و بتواند ما را به هدفی که در پیش داریم نزدیک و نزدیکتر نماید .

۳- تعاریف :

- 📌 طرح : طرح استانی آمادگی ، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی
- 📌 ارگان دریایی : هر اداره ، شرکت و تشکیلاتی که به نوعی با دریا و دریانوردی ارتباط دارد
- 📌 نفت : هر نوع ماده نفتی اعم از مواد زائد کشتی ها ، محموله کشتیهای نفتکش ، سوخت های کشتیها ، هر نوع ماده نفتی استخراجی در دریا و تصفیه شده توسط پالایشگاهها
- 📌 اضطرار دریایی : هر نوع سانحه که منجر به آلودگی نفتی در محیط زیست دریایی شود
- 📌 محیط زیست دریایی : منظور دریا و سواحل آن می باشد
- 📌 مرجع استانی : اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر (مسئول هماهنگی برای پاسخ به موارد اضطرار در منطقه تحت پوشش طرح)
- 📌 منطقه حساس : ناحیه ای که بیشترین خسارت را در هنگام بروز آلودگی نفتی متحمل خواهد شد
- 📌 تجهیزات : اعم از تجهیزات شناسایی آلودگی ، تجهیزات مهار آلودگی نفتی مقابله با آن در دریا و سواحل و تجهیزات مربوط به تخلیه تانکهای شناورهای غرق شده در دریا
- 📌 پرسنل : شامل نفرات تیم های مقابله با آلودگی نفتی در مراکز اصلی و فرعی
- 📌 منطقه تحت پوشش : شامل کلیه نواحی ساحلی و دریا که بر اساس طرح ملی در محدوده استان بوشهر می باشد
- 📌 ستاد بحران : جلسه اضطراری متشکل از نمایندگان تام الاختیار بلافاصله بعد از اضطرار دریایی.

سازماندهی طرح

۲-۱ - مرجع استانی :

اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر به عنوان مرجع استانی سازماندهی اقدامات مقابله با آلودگی و مسئول ایجاد هماهنگی بین ارگانهای دریایی شرکت کننده در طرح می باشد.

۲-۲ - ارگانهای دریایی و سازمانهای شرکت کننده در طرح :

ارگانها و سازمانهای شرکت کننده در طرح با وظایفی که در انتهای این فصل آمده است شامل:

۱- اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر

۲- استانداری استان بوشهر

۳- اداره کل محیط زیست استان بوشهر

۴- اداره کل هواشناسی استان بوشهر

۵- اداره کل شیلات استان بوشهر

۶- شرکت کشتیرانی والفجر ۸

۷- شرکت ملی نفتکش ایران منطقه بوشهر

۸- شرکت نفت فلات قاره ایران منطقه بوشهر

۹- شرکت پایانه های نفتی ایران

۱۰- فرمانده پلیس مرزی دریایی فا.ا. بوشهر

۱۱- نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی - منطقه دوم

۱۲- نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۱۳- اداره کل فرودگاههای استان بوشهر

۱۴- گمرک استان بوشهر

۱۵- تعاونیهای لنج داران و صیادان

۱۶- سازمان منطقه ویژه انرژی پارس جنوبی

۱۷- شرکت ملی پخش فرآوردههای نفتی منطقه بوشهر

۱۸- اداره کل هواشناسی استان بوشهر

۲-۳- مراحل سازماندهی :

هر یک از سازمانهای فوق الذکر باید یک نماینده تام الاختیار به مرجع استانی معرفی نمایند. مرجع استانی نیز باید کمیته ای از نمایندگان تام الاختیار سازمانهای شرکت کننده تشکیل دهد. این کمیته به منظور پیگیری چگونگی اجرای طرح استانی، هر شش ماه یکبار تشکیل جلسه می دهد لازم بذکر است در صورت بروز سانحه آلودگی نفتی، مرجع استانی می تواند با دعوت از کلیه اعضای جلسه اضطراری تشکیل دهد. اسامی نمایندگان تام الاختیار سازمانهای استانی زیر ربط بایستی همراه با آدرس کامل به مرجع استانی اعلام گردد و در صورت هر گونه تغییرات در مشخصات و آدرس فرد یا افراد، در اسرع وقت به مرجع استانی گزارش شود.

تمامی سازمانها و ارگانهای دریایی استانی باید اختیارات لازم به منظور بکارگیری پرسنل و تجهیزات مورد نیاز بر اساس نظر کمیته را به نمایندگان تام الاختیار خود واگذار نمایند.

پیش بینی منابع مالی برای راهبری طرح، بعهدہ کمیته مذکور می باشد.

۲-۴- وظائف و مسئولیت های سازمانهای محلی و ارگانهای دریایی زیر ربط

اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر

اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر بعنوان مرجع استانی و مسئول هماهنگی سایر بخش های دیگر طرح وظائف و مسئولیت های زیر را بعهدہ دارد :

۱- تأیید طرح های اقتضایی مقابله با آلودگی مربوط به بخشهایی که در آنها فعالیت نفتی صورت می پذیرد و نظارت بر طرح های مذکور (در محدوده طرح استانی)

۲- تشکیل کمیته نمایندگان تام الاختیار سازمانها و ارگانهای دریایی زیر ربط و نیز ستاد بحران

۳- برنامه ریزی مانور های محلی مقابله با آلودگی نفتی هماهنگ با حضور کلیه ارگانهای دریایی شرکت کننده در طرح هر شش ماه یکبار

۴- ایجاد مرکز و یا مراکز فرعی موقت برای مقابله سریع با سوانح منجر به آلودگی آب دریا

۵- هماهنگی کلیه امکانات محلی به جهت مقابله با آلودگی نفتی در دریا در محدوده طرح ویا در صورت اعلام مرجع ملی خارج از محدوده طرح

۶- نظارت بر کلیه فعالیتهای نفتی در محدوده طرح به منظور پیشگیری از بروز آلودگی نفتی در دریا

۷- تعیین مسئول و فرمانده اجرای عملیات مقابله با آلودگی در دریا و سواحل در محدوده طرح

۸- برنامه ریزی جهت آموزش پرسنل عملیاتی مرکز اصلی و مراکز فرعی

۹- پیگیری برنامه های آموزشی عمومی و اشاعه فرهنگ حفاظت محیط زیست دریایی از طریق رسانه های گروهی در استان

۱۱- همکاری و هماهنگی با مراکز علمی و تحقیقاتی و آزمایشگاهی استان که در زمینه حفاظت از محیط زیست دریایی فعالیت می نمایند

۱۲- کنترل و بازرسی شناورها ورودی به کلیه بنادر در محدوده طرح در قالب بازرسیهای کنترل ایمنی کشتیها (PSC و FSC) بمنظور حصول اطمینان از رعایت حداقل استاندارد تجهیزات لازم برای جلوگیری و مقابله با آلودگی

۱۳- درخواست از مراکز و شرکت های داخلی بمنظور مهار خروج آلودگی از منابع آلاینده در محدوده طرح با هماهنگی مرجع ملی

۱۴- ایجاد صندوق محلی برای نگهداری اعتبارات تخصیصی به طرح محلی و پیگیری دریافت اعتبارات از صندوق ملی و سایر منابع اعتباری در محدوده طرح

(لازم بذکر است پرداخت هزینه های مهار ، جمع آوری و پاکسازی در یک حادثه آلودگی بعهدہ آلوده کننده و بر اساس قوانین بین المللی و ملی می باشد)

استانداری بوشهر :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- صدور دستورات لازم جهت بکارگیری امکانات فرمانداریها و سایر بخش های تابعه در سواحل استان به جهت پاکسازی سواحل در صورت بروز آلودگی
- ۳- اعلام حالت اضطراری و آماده باش به کلیه سازمانها و نهادها و ارگانهای استان در صورت بروز آلودگیهای وسیع در محدوده طرح بنا به درخواست مرجع استانی

اداره کل محیط زیست استان بوشهر :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- پیگیری و دریافت تجهیزات لازم برای کلیه ادارات تابعه در محدوده طرح
- ۳- تعیین مناطق تحت مدیریت حفاظت از محیط زیست دریایی در منطقه تحت پوشش و اعلام آن به مرجع استانی و انجام بازرسیهای سالانه در این خصوص

- ۴- ارائه راهکارهای حفاظت از مناطق حساس اعلام شده در صورت بروز اضطرار دریایی
- ۵- ارسال سریع گزارشات آلودگی دریایی به مرجع استانی
- ۶- برنامه ریزی جهت آموزش پرسنل دریایی در زمینه روش های مقابله با آلودگی دریایی نفتی در دریا و سواحل

اداره کل شیلات استان بوشهر :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع محلی
- ۲- پیگیری تجهیز کلیه بنادر صیادی در محدوده طرح به تجهیزات مقابله با آلودگی بر اساس دستورالعمل استاندارد حداقل تجهیزات تعریف شده بوسیله مرجع ملی و نیز تهیه اجرای طرحهای اقتضایی مقابله با آلودگی برای بنادر مذکور
- ۳- ارسال سریع گزارشات آلودگی دریایی به مرجع استانی
- ۴- اعلام مناطق حساس آبی پروری ، صید گاههای دریایی در منطقه تحت پوشش طرح به مرجع استانی
- ۵- بررسی و اعلام میزان خسارت به منابع آبیان دریایی در محدوده طرح در صورت بروز آلودگی نفتی با هماهنگی اداره کل محیط زیست استان بوشهر
- ۶- اجرای طرحهای اضطراری برای کلیه شناورهای تحت مالکیت شیلات که در محدوده طرح فعالیت می نمایند و آموزش پرسنل شناورهای مذکور در زمینه راههای محافظت از محیط زیست دریایی و روشهای مقابله با آلودگی دریایی

شرکت کشتیرانی والفجر ۸ - شعبه بوشهر

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- شرکت در مانورهای برنامه های آموزشی در صورت درخواست مرجع استانی
- ۳- آموزش خدمه کشتیهایی که در مالکیت آن شرکت بوده و در منطقه تحت پوشش طرح تردد می نمایند به منظور ارسال گزارشات آلودگی در دریا

شرکت ملی نفتکش ایران - شعبه بوشهر

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- ارسال فوری گزارشات آلودگی به مرجع استانی و آموزش پرسنل دریایی جهت ارسال گزارشات آلودگی
- ۳- برنامه ریزی انجام تمرینات داخلی برای مقابله با آلودگی نفتی در دریا
- ۴- نظارت بر طرح های اضطراری کشتی های نفتکش آن شرکت که در محدوده طرح تردد می نمایند .
- ۵- شرکت در مانورها و برنامه های آموزشی در صورت درخواست مرجع استانی

شرکت پایانه های نفتی ایران

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- تهیه و اجرای طرحهای اقتضایی آمادگی و مقابله با آلودگی برای کلیه اسکله ها ، پایانه های بارگیری و تخلیه در حیطه صلاحیت آن شرکت در محدوده طرح
- ۳- ارسال تجهیزات و پرسنل در صورت بروز آلودگی نفتی ، با درخواست مرجع استانی
- ۴- برنامه ریزی برگزاری تمرینات و مانورهای آموزشی مقابله با آلودگی بطور منظم هر شش ماه یکبار با حضور پرسنل و تجهیزات مربوط و اعلام گزارش آن به مرجع استانی
- ۵- شرکت در تمرینات و مانورهای آموزشی محلی بنا به درخواست مرجع استانی
- ۶- در اختیار قرار دادن امکانات و تجهیزات به منظور بازیافت و یا دفع مواد نفتی جمع آوری شده از محیط زیست دریایی
- ۷- همکاری با اداره کل محیط زیست در اجرای برنامه نظارت بر آلودگی پس از وقوع آلودگی در دریا

شرکت نفت فلات قاره ایران - منطقه بوشهر

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- تجهیز مبادی خروجی پساب مراکز نفتی به تجهیزات لازم برای جلوگیری از ورود مواد نفتی به دریا در محدوده طرح

- ۳- تهیه و اجرای طرح های اقتضایی مورد نیاز برای اسکله ها و پایانه های بارگیری و تخلیه مواد نفتی در منطقه تحت پوشش طرح
- ۴- تجهیز اسکله ها و پایانه های تخلیه و بارگیری و سکوهای نفتی بهره برداری و حفاری ثابت و متحرک به حداقل تجهیزات مقابله با آلودگی بر اساس دستورالعملهای استاندارد تجهیزات تعریف شده بوسیله مرجع ملی و راهبری تجهیزات مذکور
- ۵- ارسال تجهیزات و پرسنل در هنگام بروز آلودگی با درخواست مرجع استانی
- ۶- بررسی تمامی خطوط انتقال مواد نفتی در داخل دریا و اعلام گزارش سالیانه آن به مرجع استانی
- ۷- اعلام موقعیت فعالیتهای اکتشاف و بهره برداری از منابع نفتی و سکو های حفاری ثابت و شناور در دست اقدام در محدوده طرح قبل از شروع فعالیت به مرجع استانی
- ۸- ارسال فوری گزارشات آلودگی به مرجع استانی و آموزش پرسنل دریایی به جهت ارسال گزارشات آلودگی برنامه ریزی انجام تمرینات داخلی برای مقابله با آلودگی نفتی در دریا
- ۹- شرکت در تمرینات و مانورهای محلی بر اساس درخواست مرجع استانی
- ۱۰- در اختیار قرار دادن امکانات جهت بازیافت و یا انهدام مواد نفتی جمع آوری شده از دریا ویا سواحل و جانمایی محل دپوی مواد نفتی جمع آوری شده در منطقه تحت پوشش طرح با هماهنگی اداره کل محیط زیست استان
- ۱۱- بازرسی و نظارت بر شرکت های داخلی و خارجی مجری عملیات اکتشاف و استخراج و بهره برداری که طرح اقتضایی آمادگی مقابله در برابر آلودگی نفتی و تجهیزات لازم را مطابق استاندارد تجهیزات است داشته باشند و اعلام گزارش بازرسی هر شش ماه یکبار به مرجع استانی

بلیس مرزی دریایی فا.ا.بوشهر

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- ارسال فوری گزارشات آلودگی در محدوده طرح به مرجع استانی
- ۳- شرکت در برنامه های آموزشی و مانورهای محلی بنا به درخواست مرجع استانی

۴- اعزام نفرات کمکی برای پاکسازی سواحل و دریا بنا به درخواست مرجع محلی ، در صورت

بروز آلودگی

۵- برنامه ریزی و آموزش پرسنل دریایی جهت ارسال فوری گزارشات آلودگی

منطقه دوم ندسا

۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی

۲- تهیه و اجرای طرحهای اقتضایی آمادگی و مقابله با آلودگی در بنادر و اسکله های تحت مالکیت

خود

۳- انجام گشتهای دریایی و هوایی بمنظور کشف و ردیابی و اعلام گزارش حرکت لکه های نفتی

در محدوده طرح بنا به درخواست مرجع استانی

۴- ارسال فوری گزارشات آلودگی در محدوده طرح به مرجع استانی

۵- حفظ امنیت تیم های مقابله با آلودگی در طول مدت عملیات پاکسازی در دریا بنا به درخواست

مرجع استانی

۶- برنامه ریزی و اجرای آموزش پرسنل دریایی جهت ارسال فوری گزارشات آلودگی

۷- حفظ امنیت تیم های مقابله با آلودگی در طول مدت عملیات پاکسازی در دریا بنا به درخواست

مرجع استانی

۸- اعزام نفرات کمکی برای پاکسازی سواحل دریا بنا به درخواست مرجع استانی

۹- شرکت در برنامه های آموزشی و مانورها بنا به درخواست مرجع استانی

منطقه دوم نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی

۲- تهیه و اجرای طرح های اقتضایی مقابله با آلودگی در بنادر و اسکله های اختصاصی آن منطقه

۳- ارسال فوری گزارشات آلودگی به مرجع استانی

۴- شرکت در برنامه های آموزشی و مانورها بنا به درخواست مرجع استانی

۵- اعزام نفرات کمکی برای پاکسازی سواحل دریا بنا به درخواست مرجع استانی

اداره کل فرودگاههای استان بوشهر :

۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی

- ۲- ارسال فوری گزارشات سوانح آلودگی در محدوده طرح به مرجع استانی
- ۳- برقراری ارتباطات با هواپیماهای عبوری به منظور دریافت گزارشات آلودگی در منطقه تحت پوشش طرح بنا به درخواست مرجع استانی

گمرک بوشهر:

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- با توجه به وجود دفاتر گمرک در کلیه بنادر استان ، ارسال فوری گزارشات رسیده توسط دریانوردان شناورهای سنتی و تجاری به مرجع استانی
- ۳- در هنگام بروز آلودگی در محدوده طرح ، همکاری با مرجع استانی برای ورود و یا خروج موقت ودائم تجهیزات کمکی از مراکز بنادر داخلی و یا خارجی و بالعکس

تعاونیهای لنجداران و صیادان :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- شرکت در تمرینات و مانورهای آموزشی محلی بنا به درخواست مرجع استانی
- ۳- پخش بولتن های آموزشی برای صاحبان لنجها ، ناخداها و پرسنل شناورهای سنتی برای آموزش عمومی جلوگیری از بروز آلودگی و مقابله با آن
- ۴- پیگیری اقدامات لازم جهت تحویل دهی ضایعات نفتی (روغن سوخته) موتورلنج ها در کلیه بنادر در محدوده طرح به محل هایی که توسط مرجع استانی مشخص شده است .

سازمان منطقه ویژه انرژی یارس جنوبی :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- تهیه و اجرای طرح های اقتضایی آمادگی و مقابله با آلودگی برای کلیه اسکله ها ، SPM و ترمینالهای تخلیه و بارگیری آن شرکت در محدوده طرح
- ۳- ارسال تجهیزات و پرسنل در صورت بروز آلودگی نفتی در محدوده طرح بنا به درخواست مرجع استانی
- ۴- ارسال سریع گزارشات آلودگی به مرجع استانی
- ۵- شرکت در تمرینات و مانورهای آموزشی بنا به درخواست مرجع استانی

- ۶- برگزاری تمرینات و مانورهای آموزشی داخلی بطور منظم هر شش ماه یکبار و اعلام گزارش آن به مرجع استانی
- ۷- تعیین مناطقی در دریا که احتمال ریزش مواد نفتی در ارتباط با فعالیتهای بهره برداری ، استخراج و اکتشاف ، تخلیه و بارگیری در ترمینالها و SPM ها وجود دارد
- ۸- همکاری با اداره کل حفاظت محیط زیست استان بوشهر در تدوین و اجرای برنامه نظارت بر آلودگی پس از بروز اضطرار دریایی

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- اعلام گزارشات در زمینه وضعیت لوله های انتقال مواد نفتی در بوشهر ، هر شش ماه یکبار به مرجع استانی
- ۳- اعلام گزارشات آلودگی در صورت دریافت هر گونه حادثه آلودگی در ساحل که ریسک آلودگی دریایی دارد به مرجع استانی
- ۴- شرکت در تمرینات و مانورهای آموزشی بنا به درخواست مرجع استانی
- ۵- آموزش پرسنل مستقر در ترمینالهای نفتی که شرکت پخش فعالیت دارد به جهت جلوگیری از بروز آلودگی
- ۶- تهیه و اجرای طرح های اقتضایی مقابله با آلودگی برای ترمینالهایی که شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی در آن فعالیت می نماید .

اداره کل هواشناسی استان بوشهر :

- ۱- معرفی نماینده تام الاختیار به مرجع استانی
- ۲- شرکت در تمرینات و مانورهای آموزشی بنا به درخواست مرجع استانی
- ۳- ارسال گزارش وضعیت جوی منطقه بنا به درخواست مرجع استانی

۲-۵- چارچوب حقوقی طرح ملی :

در صورت بروز سوانح آلودگی در محدوده طرح برای طرح دعاوی بر علیه آلوده کنندگان و پیگیری اخذ جرائم و نیز هزینه های مقابله با آلودگی بر اساس مقررات و ضوابط ملی و بین المللی کمیته ای مرکب از نماینده مرجع استانی ، نماینده اداره کل محیط زیست استان بوشهر و نماینده اداره کل شیلات استان بوشهر و نماینده نیروی

انتظامی تشکیل می گردد . کمیته مذکور با عنوان کمیته حقوقی طرح مسئول جمع آوری اسناد و مدارک مربوط به سانحه و هزینه های انجام شده در عملیات مقابله شامل تجهیزات ، نیروی انسانی و غیره و نیز ارزیابی میزان خسارت به محیط زیست بر اساس معیارهای ملی و تحقیقاتی که تاکنون به عمل آمده ، می باشند پس از جمع آوری اطلاعات کامل (در مدت کمتر از یک ماه پس پایان عملیات) نتیجه بدست آمده در اختیار کارشناس حقوقی واجد صلاحیت که از سوی مرجع استانی انتخاب می گردد قرار میگیرد ، که کارشناسان حقوقی مسئول پیگیری در محاکم قضایی استان و یا احیاناً خارج از استان می باشد .

۱- اقدامات لازم جهت پیگیری حقوقی موارد آلودگی در دریا

۱- تنظیم صورتجلسه مربوط به آلودگی که حاوی گزارش کامل از مورد آلودگی شامل (میزان آلودگی ، نوع مواد آلاینده تاریخ ، ساعت و سطح آلودگی) و مشخصات آلوده کننده بوده و با امضاء مامور نیروی انتظامی ، مرجع استانی، افراد شاهد و حاضر در محل (در صورت وجود)

۲- تحویل صورتجلسه مذکور به کمیته حقوقی

۳- تهیه سایر اسناد و مدارک و نیز برآورد هزینه ها بر اساس قوانین ومقررات ملی و بین المللی توسط کمیته حقوقی

۴- تحویل کلیه اسناد و مدارک و نیز صورتجلسه به کارشناس حقوقی طرح جهت پیگیری در مراجع قضایی
تأصول نتیجه

۶-۲- منابع مالی طرح استانی :

اجرای طرح ملی نیاز به صرف هزینه هایی به منظور تهیه وبازنگری طرح های مقابله با آلودگی و تعمیر و نگهداری آنها ، بکارگیری نیروی انسانی ماهر ، انجام عملیات مقابله با آلودگی و غیره می باشد لذا مرجع استانی مسئول پیگیری اعتبارات مالی مورد نیاز از صندوق ملی بر اساس طرح ملی می باشد . میزان بودجه عادی سالیانه مورد نیاز طرح توسعه نمایندگان تام الاختیار به مرجع استانی اعلام می گردد . مرجع استانی مسئول تشکیل صندوق استانی جهت نگهداری اعتبارات تخصیصی بوده و کلیه امور مربوط به صندوق توسط مرجع استانی انجام می گردد . لازم بذکر است هزینه های پاکسازی آلودگی سطح اول و دوم مستقیماً وارد صندوق استانی گردیده و هزینه های پاکسازی سطح سوم به حساب صندوق ملی واریز می گردد .

این کمیته مرکب از کارشناسان صاحب فن هر یک از ارگانهای دریایی و سازمانهای شرکت کننده ، کارشناسان موقت از سایر بخش ها مانند تحقیقاتی و دانشگاهی و آزمایشگاهی و صنعتی بر اساس نظر مرجع محلی می توانند در جلسات حضور یابند .

این کمیته بعنوان مشاور در خصوص ارائه طریق و روشهای پیشنهاد دهنده راهبری بهینه طرح محلی بر اساس درخواست مرجع محلی تشکیل می گردد و مسئول بازنگری طرح و ارائه آن به کمیته نمایندگان تام الاختیار طرح محلی می باشد .

۸-۲- روابط عمومی طرح استانی

کلیه امور مربوط به اطلاع رسانی عمومی ، جمع آوری مستندات صوتی و تصویری از حوادث آلودگی و ایجاد تسهیلات لازم و سازماندهی مناسب جهت کمک رسانی مردمی در پاکسازی آلودگی مخصوصا پاکسازی آلودگی هایی که از دریا به ساحل رسیده اند و نیز انتشار بولتن های خبری و آموزشی برای ارگانهای دریایی شرکت کننده در طرح و عموم مردم در محدوده طرح بر عهده روابط عمومی بوده و مسئول روابط عمومی طرح بر اساس رای کمیته نمایندگان تام الاختیار انتخاب شده و تحت نظر مرجع استانی فعالیت می نماید.

۹-۲- اصلاح و بازنگری طرح استانی و رویه انجام آن

این طرح بدلیل انجام اصلاحات مربوط به تغییر اسامی و مشخصات افراد مسئول در طرح و نیز در صورت عدم کارایی بخش و یا بخش هایی از طرح پس از حصول کامل بایستی مورد بازنگری قرار گیرد .
مرجع استانی مسئول بازنگری طرح استانی بوده و پس از ارزیابی نقاط ضعف طرح مبادرت به بازنگری طرح می نماید . طرح بازنگری شده توسط کمیته نمایندگان تام الاختیار استانی به تصویب می رسد .

فصل سوم

عملیات مقابله با آلودگی در طرح استانی

۱-۳- منطقه تحت پوشش طرح:

منطقه تحت پوشش طرح استانی بر اساس طرح ملی می باشد محدوده استان از سواحل شهرستان دیلم در بخش شمالی استان تا هاله نایبند واقع در منتهی الیه خلیج نایبند در بخش جنوبی استان بوده و نیز جزایر ایرانی در محدوده طرح می باشد مقابله با آلودگی و نظارت بر جزئیات طرح در ساحل در محدوده مذکور می باشد محدوده طرح شامل ذیل می باشند (از جنوبی ترین نقطه به شمالی ترین نقطه در محدوده طرح)

A: (30° 12' 37" N , 50° 01' 44" E)

B: (26° 25' 56" N , 52° 39' 58" E)

۲-۳- تشکیلات عملیات مقابله با آلودگی:

عملیات مقابله با آلودگی در دریا و سواحل از طریق مراکز ایجاد شده در محدوده طرح انجام می گیرد این سه مرکز شامل مرکز اصلی بندر بوشهر و دو مرکز فرعی جزیره خارک و بندر عسلویه می باشد راهبری مرکز اصلی و مرکز فرعی بندر عسلویه بعهده مرجع استانی و راهبری مرکز فرعی خارک بعهده شرکت پایانه های صادرات نفت خارک می باشد . لازم به توضیح می باشد در صورت نیاز به ایجاد مرکز و با مراکز فرعی دیگر (بنا به پیشنهاد مرجع استانی) در هر نقطه از محدوده طرح با نظر کمیته محلی نمایندگان تام الاختیار ، مرکز مذکور ایجاد می گردد و مسئولیت راهبری مراکز بر اساس نظریه کمیته استانی نمایندگان تام الاختیار مشخص می گردد

۳-۳- مراکز اصلی و فرعی و نواحی تحت پوشش هر کدام:

۱-۳-۳- مسئولیت مرکز اصلی:

در این طرح واحد عملیات اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر بعنوان مرکز اصلی می باشد . وظائف این مرکز شامل:

۱- دریافت کلیه گزارشات آلودگی از مناطق تحت پوشش طرح و اعلام آن به کمیته نمایندگان تام

الاختیار

۲- اعلام سریع گزارشات رسیده به مرکز ملی مقابله با آلودگی

۳- تشکیل تیم منسجم مقابله با آلودگی نفتی آب دریا ماسترلیست مربوطه برای نواحی تحت

پوشش مرکز اصلی در صورت نیاز اعزام به مراکز فرعی

۴- هماهنگی برای ارسال تجهیزاتی لازم به مراکز فرعی و بالعکس در صورت بروز آلودگی

۵- کمک کارشناسی و فنی و تجهیزاتی به مراکز فرعی

۶- انجام مانورهای محلی برنامه ریزی شده با حضور کلیه ارگانهای ذیربط

۷- نگهداری سوابق مربوط به حوادث آلودگی و کلیه مکاتبات مربوط به عملیات مقابله با آلودگی انجام شده در محدوده طرح

۸- انجام هماهنگی های لازم جهت پیش بینی حرکت لکه های نفتی توسط واحد های پروازی و یا از طریق سیستم RADAR SAT (در صورت وجود) در محدوده طرح

۹- پیگیری و تامین تجهیزات لازم جهت مقابله با آلودگی در مراکز فرعی بر اساس حداقل استاندارد تجهیزات اعلام شده از سوی مرجع ملی

۳-۳-۲- مسئولیت مرکز فرعی :

- ۱- دریافت کلیه گزارشات آلودگی و اعلام سریع آن به مرکز اصلی
- ۲- تشکیل تیم منسجم مقابله با آلودگی نفتی آب دریا و تعیین لیست تجمع (MUSTER LIST) مربوطه برای نواحی تحت پوشش مرکز فرعی
- ۳- انجام مانورهای داخلی در مرکز فرعی با حضور تیم مقابله با آلودگی آن مرکز
- ۴- اعزام تیم مقابله با آلودگی مستقر در مرکز فرعی به منطقه آلودگی
- ۵- هماهنگی در استفاده از نیروهای بومی برای مقابله با آلودگی نفتی در سواحل و پاکسازی آن
- ۶- اعلام مداوم گزارشات آلودگی و مراحل عملیات به مرکز اصلی (حداقل هر ۸ ساعت یکبار)
- ۷- درخواست کمک کارشناسی ، تجهیزاتی و فنی از مرکز اصلی در صورت نیاز
- ۸- شرکت تیم مقابله با آلودگی در مانورهای محلی که توسط مرکز اصلی انجام می گردد (با اعلام مرکز اصلی)

۳-۳-۳- مناطق تحت پوشش مراکز اصلی :

مرکز اصلی طرح که در بندر بوشهر واقع می باشد و محل آن ، واحد عملیات اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر می باشد شامل مناطق ذیل می باشد :

مناطق دریایی محدود در نقاط ذیل :	مناطق ساحلی محدود در نقاط ذیل :
۱- ۲۸۰۰۰۰ N - ۰۵۱۲۳۰۰ E	از نقطه ۲۹۳۴۰۰ N به نقطه ۲۸۰۰۰۰ N
۲- ۲۷۲۶۰۰ N - ۰۵۰۳۷۰۰ E	۰۵۰۳۴۰۰ E
۳- ۲۸۰۸۰۵ N - ۰۵۰۱۷۰۵ E	
۴- ۲۸۲۴۰۷ N - ۰۴۹۴۷۰۸ E	
۵- ۲۸۳۴۰۸ N - ۰۴۹۳۹۰۷ E	

۶- ۲۹۳۴۰۰ N - ۰۵۰۳۴۰۰ E

۳-۳-۴- منطقه تحت پوشش مرکز فرعی خارک شامل نواحی محدود در نقاط ذیل میباشد :

۱- ۲۹۳۴۰۰ N - ۰۵۰۳۴۰۰ E

۲- ۲۹۰۸۰۰ N - ۰۵۰۴۰۰۰ E

۳- ۲۹۱۳۰۰ N - ۰۴۹۱۰۰۰ E

۴- ۲۸۴۱۰۳ N - ۰۴۹۳۴۰۳ E

۵- ۲۸۳۴۰۸ N - ۰۴۹۳۹۰۷ E

۳-۳-۵- منطقه تحت پوشش مرکز فرعی بندر عسلویه شامل نواحی محدود در نقاط ذیل

میباشد :

مناطق ساحلی محدود در نقاط ذیل :

نواحی محدوده به نقاط ذیل در دریا :

۲۸۰۰۰۰ N	به نقطه	۲۷۰۶۰۰ N	از نقطه
۰۵۳۲۳۰۰ E		۰۵۳۰۲۰۵ E	

۱- ۲۸۰۰۰۰ N - ۰۵۳۲۳۰۰ E

۲- ۲۷۰۶۰۰ N - ۰۵۳۰۲۰۵ E

۳- ۲۷۲۶۰۵ N - ۰۵۰۳۷۰۰ E

۴- ۲۶۳۳۲۵ N - ۰۵۲۱۲۱۰ E

۵- ۲۵۳۱۵۰ N - ۰۵۳۰۲۰۵ E

۳-۴- ارزیابی میزان وقوع سوانح منجر به آلودگی

مناطق تحت پوشش طرح ، جزء مناطق نفتخیز بوده و سکو های نفتی متعددی و لوله های انتقال نفت در دریا و ترمینالهای بارگیری نفت در این منطقه ، دارای پتانسیل بسیار عظیمی از خطر نشست نفت می باشد و به طبع ورود کشتی های نفتکش غول پیکر به این منطقه ایجاد سوانح منجر به آلودگی دریایی را نیز ملموس می نماید . سوانح متعددی که در منطقه بوقوع پیوسته است و آلودگی های زیادی را نیز سبب شده اند که تاثیرات بسیار شدیدی به اکوسیستم های دریایی منطقه وارد نموده است .

لذا عواملی که جهت شناسایی خطرات احتمالی بروز اضطراب دریایی در منطقه تحت پوشش باید مورد ارزیابی قرار گیرند شامل نکات ذیل می باشند :

۱- وضعیت سکو های نفتی در منطقه

۲- شرایط لوله های زیر آبی انتقال نفت در منطقه

۳- تعداد کشتی های نفتکش ورودی به منطقه و یا کشتیهای عبوری از منطقه

۴- میزان ایمنی ساختمان کشتی های نفتکش ورودی به منطقه و میزان تطابق آنها با کنوانسیون های دریایی

۵- میزان آموزش مسئولین و راهنمایان کارگران شاغل در بنادر ، پایانه ها و سکو های نفتی در منطقه تحت

پوشش

۶- نوع و میزان کارآیی تاسیسات بارگیری و تخلیه در منطقه تحت پوشش طرح

۷- میزان سکو های حفاری در منطقه تحت پوشش طرح

۸- رویکرد به آمارهای گذشته سوانح آلودگی در منطقه تحت پوشش طرح

۹- شرایط جوی و هواشناسی منطقه

۱۰- میزان نفت حمل شده از / به منطقه تحت پوشش طرح

۱۱- میزان گسترش فعالیت های نفتی در منطقه

۱۲- وجود خطرات ثابت و متحرک در مسیر های دریانوردی در محدوده طرح

۱۳- وسعت مناطق حساس و پراکندگی آنها

۱۴- ارزیابی میزان وقوع سوانح منجر به آلودگی در منطقه تحت پوشش طرح بعهدده مرجع محلی بوده که با

همکاری و اطلاعات سایر ارگانهای دریایی شرکت کننده در طرح تدوین می گردد اطلاعات مربوط به ارزیابی

در قالب چک لیست مربوطه تنظیم گردیده و اطلاعات خواسته شده در چک لیست مذکور توسط ارگانها و

سازمانهای مرتبط تکمیل می گردند و نتایج حاصله ، برای تدوین ارزیابی میزان وقوع سوانح منجر به آلودگی

به مرجع استانی عودت داده می شود .

۳-۵- گزارشات و پیامها در عملیات مقابله با آلودگی

۳-۵-۱- پیام مشاهدات آلودگی

ایجاد مکانیزم دریافت پیام های اولیه سوانح آلودگی و نیز پیام های عملیاتی در منطقه تحت پوشش طرح

بعهدده مرجع محلی می باشد بطور کلی در صورت بروز هر یک از سطوح آلودگی در منطقه تحت پوشش طرح

سه مرکز دریافت پیام وجود دارد .

۱- مرکز دریافت پیام در اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر

۲- مرکز دریافت پیام در جزیره خارک (شرکت پایانه های صادرات نفتی)

۳- مرکز دریافت پیام در بندر عسلویه -اداره بندر و کشتیرانی عسلویه

کلیه ارگانه‌های دریایی و سازمانهای مشارکت کننده در طرح ، کشتی های ورودی و عبوری از منطقه تحت پوشش طرح با دریافت پیام آلودگی ، آنرا به یکی از سه مرکز فوق الاشاره که در نزدیکی محل باشد ارسال می نماید . (از طریق ایستگاههای مخابراتی ساحلی ضمیمه)

ارسال پیام دریافتی از مراکز فرعی به مرکز اصلی توسط فرم یکنواخت گزارش آلودگی ، انجام می گیرد این فرمها توسط مرجع محلی آماده و در اختیار مرکز اصلی و مراکز فرعی در محدوده طرح قرار داده می شود آلودگی در هر سطحی که باشد باید با سریع ترین امکانات در دسترسی به مرکز اصلی گزارش گردد (فرمهای ارسال پیام ضمیمه ۸)

۲-۵-۳- پیام در عملیات مقابله با آلودگی

به محض شروع عملیات مقابله با آلودگی یک مرکز اطلاع رسانی و دریافت اطلاعات در نزدیکترین مرکز (اصلی یا فرعی) به منطقه آلودگی در ساحل ایجاد می گردد (بوشهر ، جزیره خارک ، بندر عسلویه) مسئول هماهنگی مرکز اصلی و یا فرعی به جهت ایجاد هماهنگی بین واحدها و بخش های عملیاتی (دریایی ، هوایی و ساحلی) در مرکز اطلاعات قرار می گیرد این ارتباط به صورت رادیویی و در صورت انجام عملیات در سواحل از طریق تلفن همراه و یا بسیم صورت می پذیرد . (وجود حداقل یک تلفن ماهواره ای در مراکز الزامی است)

هرگونه اطلاعات با کلیه مشخصات آن در مرکز اطلاعات ثبت گردیده و هر ۶ ساعت یکبار به مرکز اصلی فرستاده می شود و مرکز اصلی نیز هر ۱۲ ساعت یکبار پیام های دریافتی را به مرجع محلی و مرکز ملی اعلام می نماید .

۶-۳- مقابله با آلودگی

عملیات مقابله با آلودگی در محدوده طرح در سه بخش ذیل با اهداف شناسایی و پاکسازی انجام میگردد

۱- عملیات مشاهدات و پیش بینی ها Observation

۲- عملیات در دریا Sea Response

۳- عملیات در خشکی Land Response

مشخصات کلیه افراد مسئول در عملیات مقابله با آلودگی در محدوده طرح در ضمیمه شماره ۷ این طرح آمده است .

۱-۶-۳- عملیات مشاهدات و پیش بینی ها :

اولین بازدید هوایی بلافاصله پس از دریافت اطلاعات مربوط به بروز آلودگی با درخواست مراکز فرعی از مراکز اصلی انجام می گیرد که هدف از این بازدید جمع آوری اطلاعات کاملتر و تخمین میزان آلودگی قبل از ارسال تجهیزات می باشد . همچنین یک پیش گویی اولیه از مسیر حرکت لکه و یا لکه های نفتی انجام می

گیرد. در صورت استفاده از سیستم ماهواره ای برای شناسایی میزان آلودگی و حرکت لکه ها هر گونه اطلاعات موجود در مراکز زمینی ماهواره‌های در کشور باید توسط مرکز اطلاعات در منطقه عملیاتی دریافت گردد. اطلاعات کامل هواشناسی باید از طریق مراکز هواشناسی در محدوده طرح به مرکز ارتباطات در منطقه ارسال گردد و در طول عملیات مقابله با آلودگی مشاهدات هوایی برای دریافت اطلاعات بهتر حداقل هر روز ۲ الی ۳ بار صورت می پذیرد.

هرگونه اطلاعات جمع آوری شده توسط واحد های پروازی بلافاصله به مرکز اصلی در محدوده طرح ارسال و از آنجا به مرکز ارتباطات منطقه عملیاتی ارسال می گردد.

۲-۶-۳- عملیات در دریا :

بر اساس سطوح آلودگی، عملیات مقابله با آلودگی در دریا به منظور جمع آوری و پاکسازی و یا احیانا زائل نمودن لکه ها، با تجهیزات مربوط انجام می گیرد.

مسئول نزدیکترین مرکز به محل آلودگی، مسئول هماهنگی عملیات می باشد و بر اساس اطلاعات دریافتی از مشاهدات و احیانا مدل های پیش گویی، تعداد و نوع تجهیزات مورد نیاز را مشخص می نماید و در صورت شرایط مناسب دریا با مشخص نمودن فرمانده عملیات در صحنه، و تجهیزات مقابله با آلودگی به سمت موقعیت آلودگی اعزام می نماید هر گونه تجهیزات و نیروی انسانی کمکی توسط مسئول مرکز از مرکز اصلی درخواست خواهد شد.

لازم به توضیح است عملیات در سطوح یک توسط مراکز فرعی انجام می گیرد لکن هر گونه عملیات در سطوح دو و سطوح سه با هماهنگی و راهبری مرکز اصلی انجام خواهد شد. عملیات در دریا با اهداف زیر انجام می گیرد:

۴- مهار آلودگی ناشی از نشت مواد نفتی از منبع آلاینده

۵- جمع آوری مواد نفتی از روی سطح آب و انتقال آن به ساحل

۶- ذائل نمودن لکه های نفتی

۷- خروج مواد باقیمانده از منابع آلودگی مانند کشتی مغروق

در صورت بروز سانحه منجر به آلودگی سطوح ۲ و ۳ کمیته بحران مرکب از نمایندگان تام الاختیار ارگانهای شرکت کننده با نظر مرجع محلی در مرکز اصلی تشکیل گردیده و هماهنگی های لازم جهت همکاری سایر بخش ها صورت می پذیرد (لازم به توضیح است در آلودگی سطح ۳ درخواست حضور نماینده مرکز ملی نیز ضروری است) تصمیمات گرفته شده در کمیته بحران توسط مرکز اصلی مورد اجرا گذاشته می شود و عملیات در دریا و

سایر بخش‌ها با مسئولیت مرکز اصلی انجام می‌گردد در صورت نامشخص بودن منبع آلودگی و احیاناً غرق شدن آن، عملیات جستجو برای یافتن محل دقیق آن در اولین مراحل عملیات صورت می‌پذیرد.

۳-۶-۳- عملیات در خشکی:

در خصوص آمادگی جهت رسیدن لکه‌های نفتی به سواحل، بوم‌ها و تجهیزات مهار در اطراف مناطق حساس ساحلی گسترده می‌شود که این عملیات نیز با هماهنگی مسئولین مراکز (اصلی و یا فرعی) انجام می‌گردد به جهت جمع‌آوری مواد نفتی و پاکسازی ساحل، محیط زیست بلافاصله محل‌های موقت دیپوی مواد پاکسازی شده از سواحل را مشخص می‌نماید. پاکسازی از شمالیترین نقطه تحت پوشش طرح تا محدوده مرکز اصلی بعهدده مرکز اصلی بوئشهر و از جنوبیترین منطقه تحت پوشش مرکز اصلی تا جنوبیترین منطقه تحت پوشش مرکز فرعی عسلویه (مرز هرمزگان) بعهدده مرکز فرعی عسلویه می‌باشد و نیز پاکسازی سواحل جزیره خارک بعهدده مرکز فرعی خارک می‌باشد، کلیه هماهنگی‌ها با ارگانهای محلی و نیروهای مردمی بعهدده مسئولین مراکز می‌باشد (با اطلاع به مرجع استانی)

مواد نفتی و پاکسازی شده سواحل ابتدا در محل‌های موقت دیپو گردیده و سپس به محل‌های دفع دائمی منتقل می‌شود کلیه عملیات انتقال با هماهنگی مسئولین مراکز همکاری ارگانهای محلی و نیروهای مردمی انجام می‌پذیرد.

اصول و روشهای جمع‌آوری مواد نفتی از سواحل تحت عنوان دستورالعمل‌ها از طریق مرجع استانی به مراکز اصلی و فرعی در محدوده طرح ارسال می‌گردد.

لازم به توضیح است بایستی برنامه ریزی برای نجات پرندگان دریایی در منطقه تحت تاثیر آلودگی نفتی قرار می‌گیرند توسط اداره کل حفاظت محیط زیست و سازمانهای مردمی حمایت از حیوانات در صورت وجود و حضور صورت می‌پذیرد که عملیات برای نجات پرندگان دریایی باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

۱- شناسایی گونه‌های پرندگان و که تحت تاثیر آلودگی نفتی قرار خواهد گرفت (بخصوص

جانوران و پرندگان نادر)

۲- شناسایی طرق جمع‌آوری پرندگان آلوده شده به مواد نفتی در مراکز باز پروری و نجات آنها

۳- شناسایی شیوه‌های درمانی و پاکسازی و بازپروری پرندگان و جانوران آلوده به مواد نفتی

۴- ایجاد مراکز بازپروری و نجات پرندگان دریایی توسط سازمان محیط زیست (با همکاری مراکز

اصلی و فرعی صورت می‌پذیرد)

راهبری تمامی عملیات مربوط به نجات پرندگان دریایی توسط سازمان محیط زیست (با همکاری

مراکز اصلی و فرعی صورت می‌پذیرد)

۷-۳- آموزش و تمرینات :

۱-۷-۳- آموزش: آموزش در دو قالب آموزش تخصصی و آموزش عمومی انجام می گردد

آموزش تخصصی :

پرسنل عملیاتی و تیم های مقابله با آلودگی در مراکز اصلی و فرعی پس از معرفی از سوی این مراکز دوره های آموزشی که توسط مرجع محلی برنامه ریزی می شود را گذرانده و گواهینامه مربوط را دریافت می نماید هر نوع برنامه آموزش که با حضور اساتید و کارشناسان داخلی و احیاناً خارجی با درخواست مرجع محلی و هماهنگی مرجع ملی انجام می گیرد ارگانهای شرکت کننده در طرح نیز برای انجام طرهای داخلی خود و نیز مشارکت در طرح محلی افرادی را که بدین منظور انتخاب می نماید به دوره های آموزش معرفی می نماید محل برگزاری آموزش نیز توسط مرجع محلی و با هماهنگی مرجع ملی معرفی می شود .

آموزش عمومی:

آموزش عمومی به منظور ارتقاء فرهنگ حفاظت از محیط زیست دریایی توسط مرجع استانی و با همکاری ارگانهای ذیربط شرکت کننده در طرح از طریق چاپ اخبار آلودگی ، روش های پیشگیری از آلودگی دریایی و چگونگی حفاظت از آب دریا ، در بولتن ها ، جراید محلی و نیز صدا و سیما مرکز بوشهر انجام می گیرد (این عمل بستر سازی برای انجام بهینه طرح را موجب می شود)

۲-۷-۳- تمرینات :

تمرینات در قالب موارد زیر در محدوده طرح انجام می گردد

۱- مانورهای ملی آمادگی ، همکاری و مقابله با آلودگی

۲- مانور استانی آمادگی ، همکاری و مقابله با آلودگی

۳- مانور محدوده ای (داخلی) آمادگی ، همکاری و مقابله با آلودگی

مانور ملی :

در صورتی که محل اجرای مانور ملی آمادگی ، همکاری و مقابله با آلودگی آب دریا توسط مرکز ملی برنامه ریزی شود در محدوده آنها و سواحل طرح محلی استان بوشهر باشد ، با اعلام مرجع استانی ، نمایندگان کلیه ارگانهای محلی شرکت کننده در طرح با تجهیزات مورد نیاز در کلیه مراحل مانور شرکت می نمایند کلیه برنامه ریزی برای انجام مانور توسط مرجع استانی صورت گرفته و مرکز اصلی طرح مجری آن می باشد .

مانور استانی :

برنامه ریزی توسط مرجع استانی صورت می گیرد ، این مانور در محدوده طرح انجام گرفته و توسط مرکز اصلی انجام می شود تیم های مراکز فرعی و نیز ارگانهای شرکت کننده در طرح با اعلام مرجع استانی در مانورهای

استانی شرکت می نمایند این مانورها به صورت زمانبندی شده سالانه دوبار انجام می گردد کلیه مراحل اجرای مانور بر اساس چارچوب طرح عملیاتی مقابله با آلودگی انجام می شود .

مانور محدوده ای (داخلی)

بر اساس طرحهای اقتضایی هر یک از بخش های شرکت کننده در طرح ، تمرینات سالیانه (حداقل ۴ بار در سال) خود را در محدوده فعالیت خود انجام داده و گزارش مانور را به اطلاع مرجع استانی می رسانند .

ضمیمه ۱

نقشه جغرافیایی مناطق تحت پوشش طرح این مناطق شامل سواحل و بخش هایی از دریا می باشد که در صورت ایجاد سوانح دریایی منجر به آلودگی ، بخش و یا کلیه امکانات و تجهیزات مستقر در مراکز اصلی و فرعی را برای انجام مقابله با آلودگی فعال می نماید که طبق نقشه پیوست شامل دو ناحیه می باشد ، نواحی ساحلی (غیر از سواحل جزیره خارک) به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم گردیده است و نواحی دریایی نیز به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم گردیده است که در نقشه مشخص شده است .

ضمیمه ۲

سطوح آلودگی :

بر اساس تعریف کلی از سطوح آلودگی در طرح ملی ، سه سطح آلودگی نفتی در این باب شرح ذیل می باشد

۱- سطح یک : ریزش های با میزان کم : هر گونه سانحه آلودگی منجر به ریزش نفت کمتر از ۵۰ تن می باشد که معمولاً در عملیات تخلیه و بارگیری نفت کش ها در ترمینالهای نفتی ، تخلیه مواد زائد نفتی کشتی ها به دریا ، سوخت گیری واحدهای شناور و بعضاً در زمان تعمیرات کشتی ها احتمال بروز چنین آلودگی قابل پیش بینی می باشد

۲- سطح دو : ریزش های با میزان متوسط : هر گونه سانحه آلودگی منجر به ریزش نفت بین ۵۰ تا ۵۰۰ تن و یا سوانحی که پتانسیل ریزش نفت آنها کمتر از ۵۰۰ تن باشد که معمولاً ناشی از سوانح کشتی ها در ترمینالهای نفتی ، خورها و نواحی ساحلی و فرا ساحلی می باشد بعضاً ریزش نفت از طریق لوله های انتقال و فعالیتهای صنعت نفت شامل اکتشاف ، استخراج و بهره برداری نفت می باشد .

با توجه به حمل مواد نفتی برای جزایر که معمولاً از طریق شناورهای بدون موتور (بارج) انجام می گیرد نیز می تواند یکی از موارد این آلودگی در این سطح باشد .

۳- سطح سه : ریزش های با میزان متوسط : هر گونه سانحه آلودگی منجر به ریزش نفت بیشتر از ۵۰۰ تن و یا سوانحی که پتانسیل ریزش نفت آنها بیشتر از ۵۰۰ تن می باشد که معمولاً ناشی از ایجاد سوانح برای کشتیهای نفتکش و ایجاد سوانح بزرگ برای سکوهای نفتی و لوله های انتقال نفت زیر آبی که در اثر بروز جنگها و انفجار و غیره ایجاد می شود

ضمیمه ۳

مناطق حساس در محدوده طرح :

استان بوشهر حدوداً ۶۲۵ کیلومتر ساحل ماسه ای ، صخره ای ، سنگی و گلی و اشکال گوناگون خورها ، مصب ها و خلیج هی کوچک و ... را دارا می باشد . که شرایط هیدرو گرافی و جزر و مدی و رسوبی سواحل مذکور ، پناگاه مناسبی برای زیست موجودات فراهم آورده است . شناسایی و تعیین ساختارهای زمین شناختی خلیج فارس که به عنوان بخش مهمی از منابع فیزیکی بوده ، مسئله اساسی در بررسی زیست محیطی میباشد . جنس بستر از نظر رسوب شناختی و اشکال ژئومورفولوژیک و هیدرولوژی در این ساختارها که نقش بسزایی در تشکیل حیات

زیستگاههای ساحلی و نفوذ و ماندگاری آلودگی ها دارند ، روند تغییر فون و فلور ، محدودیتهای پاکسازی آلاینده ها و درجه حساسیت ، آنها را به عنوان مناطق حساس ساحلی و دریایی آشکار خواهد ساخت نواحی ساحلی محل پیوند آب و خشکی و فصل مشترک عملکرد دو اکو سیستم با خصوصیات مجزا از یکدیگر است . محیط زیست ساحلی یک اکو سیستم تکامل یافته طبیعی و در بر گیرنده پیچیده ترین و در عین حال غنی ترین اکوسیستم مولد بر روی کره زمین میباشد .

این نواحی به شدت آسیب پذیر می باشد و از آنجا که آخرین پذیرنده آلاینده های خشکی و دریایی می باشد ، از تجمع آلاینده ها در معرض تهدید دائمی قرار دارد .

۱- جنگلهای مانگرو :

جنگلهای مانگرو در سواحل جنوبی ایران با وسعت ۹۲۰۰ هکتار (که حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ هکتار آن متعلق به استان بوشهر می باشد) در مناطق متعددی حدفاصل مدارهای ۱۱ و ۲۵ تا ۵۲ و ۲۷ گسترش یافته است که در جدول شماره ۱ وسعت و مناطق پراکنش رویشهای مانگرو ایران را نشان میدهد . این اجتماعات گیاهی که تنها رویشهای چوبی ناحیه جزر و مدی سواهی گرمسیری می باشند ، در ۶۵ کشور جهان با وسعت حدود ۱۶ میلیون هکتار پراکنده شده اند که تنها از ۶۳ گونه درختی و درختچههای به عنوان گونه های اصلی تشکیل یافته اند و با بیش از ۱۰۰ گونه علفی ، پیچنده و درختچههای در رویشگاه خود همراهی می گردند از مشخصه درختان مانگرو ، وجود ریشه های هوایی با اشکال مختلف در آنها و وجود پدیده زنده زایی در اندامهای زایشی آنها می باشد . همچنین توانایی مقابله با شوری آبهای دریایی به واسطه مکانیسمهای مختلف از دیگر ویژگیهای انحصاری این گیاهان به شمار می رود .

مانگروها در کناره سواحل ، خورها ، مصبها خلیج های کوچک ساحلی بر روی اراضی دانه ریز و در محیطهای آرام و کم تلاطم آب ماوا میگیرند از شرایط زیست گاهی مطلوب برای شمار بسیاری از آبزیان دریایی و پرندگان آبی برخوردار می باشند . آبراهه های اجتماعات مانگرو و به واسطه غنی بودن از خرده های گیاهی آلی و دریافت مواد مغذی بهشت یافته از اراضی خشکی ، ارزش پرورشگاهی بالایی برای گونه های آبی دارا می باشند و از این جهت نقش غیر قابل جانشینی در زنجیره غذایی دریا عهده دار هستند . اجتماعات مانگرو ایران تنها از ۲ گونه درختی با نام درخت حرا (اویسیا مارینا) و درخت چنندل (رایزوفورا ماکروناتا) تشکیل یافته اند که گونه اخیر تنها در خورهای منطقه سیریک با وسعت محدود وجود دارد و سایر رویشگاهها به طور خالص از درختان حرا تشکیل یافته است . جنگلهای مانگرو ایران از طریق برداشت بیش از حد سرشاخه ها ، توسعه راههای ساحلی ، استفاده نامناسب تفریحی ، آلودگی نفتی ناشی از تردد نفتکشها و یا حوادث دریایی ، توسعه

آبزی پروری در مجاورت آنها ، بر هم زدن آرامش زیستگاهها با توسعه فعالیتهای اقتصادی در حاشیه آنها در معرض تهدید می باشد و از همه مهمتر آنکه تاکنون هیچگونه برنامه مدیریتی مبتنی بر روشهای مدیریت زیست محیطی متکی بر ناحیه بندی بر هیچ یک از جنگلهای حرا در ایران ارائه نشده است .

موقعیت و وسعت جنگلهای مانگرو استان - جدول شماره ۱

استان	منطقه	طول جغرافیایی	عرض جغرافیایی	2km وسعت	ارزش زیست محیطی	مدیریت زیست محیطی
بوشهر	مله کتره	۵۱۳۵	۲۷۵۲	۳٪	زیستگاه پرندگان آبزی مهاجر ، رویشگاه گونه آسیب پذیر گیاهی ، زیستگاه گونه کمیاب جانوری ، پرورشگاه طبیعی آبزیان ، تنوع گروههای جانوری آبزی ، اکوسیستم غیر قابل جانشین	منطقه حفاظت شده
بوشهر	بندر دیر	۵۱۵۹	۲۷۵۲	۱٪		-
بوشهر	خلیج نایبند	۵۲۴۱۵۲۳۷	۲۷۲۷۲۷۲۴	۵۷/۳		-

۲- آبسنگهای مرجانی :

آبسنگهای مرجانی بعد از جنگلهای تروپیکان ، دومین بیوم غنی جهان را تشکیل می دهند و یا وسعت حدود ۶۰۰ هزار کیلومتر مربع ۱۷ درصد تمام اقالیم دریایی را به خود اختصاص داده اند . آبسنگهای مرجانی که مختص آبهای کم عمق (حداکثر تا ۳۰ متر) مناطق گرمسیری نسبت به تغییرات درجه حرارت و شوری حساس بوده قادر به تحمل کدورت آب نیستند. این دسته از مرجانها کند رشد بوده و نرخ رشدی معادل ۳۸ تا ۱۲ متر در هزار سال برای آنها تعیین گردیده است و روند ترمیم آنها پس از آسیب ، بسیار بطنی خواهد بود . در آبهای کرانه ای ایران تاکنون ۲۸ گونه آبسنگ مرجانی در حاشیه ۱۶ جزیره خلیج فارس و ۲ منطقه ساحلی (خارک ، خارکو و بندر طاهری بوشهر و خلیج چابهار) مورد شناسایی قرار گرفته اند که از انواع حاشیه ای ، تحت و یا پراکنده می باشند . جدول ۲ موقعیت و پراکنش آبسنگهای مرجانی جزایر ایران را نمایش می دهد .

موقعیت و پراکنش آبسنگهای مرجانی - جدول شماره ۲

مدیریت زیست محیطی	ارزش زیست محیطی	2km وسعت	عرض جغرافیایی	طول جغرافیایی	منطقه ۵	استان
-	گونه آسیب پذیر جانوری ، حساس به تغییرات محیطی ، حساس به آلودگی نفتی و تیرگی آب ، غنا و تنوع جانوران همزیست ، نادر بودن اکوسیستم در غیر قابل جانشین	۵/۳۹	۲۹۱۷۲۹۲۱	۵۰۱۸۵۰۳۲	خارک	بوشهر
پناهگاه حیات وحش		۶/۷۵	۲۹۱۶	۵۰۱۶۵۰۱۸	خارکو	بوشهر

مرجانهای سواحل ایران به دلیل دمای کم آب در زمستان ، حرارت زیاد آب در تابستان شوری زیاد و کدورت آب ورقابت با جلبکهای قهوه‌ای از نظر اکولوژیک تحت فشار قرار دارند و می توان گفت در آستانه تحمل اکولوژیک خود واقع شده اند . آلودگی نفتی دریا ، توسعه فعالیتهای تفریحی ، صید آبزیان زینتی ، برداشت.

مستقیم مرجانها ، ساخت و ساز در ناحیه ساحلی و برداشت شن و ماسه از سواحل از جمله عوامل تخریب کننده آبسنگهای مرجانی و بر هم زنده شرایط زیستی آن در ایران می باشند که وقوع هر یک در سالهای

اخیر بقای مرجانها بخش شمالی خلیج فارس را با تهدید جدی مواجه ساخته است و امروز نشانه هایی از مرگ مرجانها یا سفید شدگی در زیستگاههای آنها مشاهده می گردد . شایان ذکر است در سالهای اخیر مطالعات انجام شده ، کاربرد مرجانها در علوم پزشکی مانند پیوند استخوان ، استخراج مواد دارویی ، دندان پزشکی و چشم پزشکی را آشکار ساخته است که در کنار نقش اکولوژیک آنها در حمایت زنجیره غذایی دریا و تنوع آبزیان همزیست اهمیت حفاظتی این مجموعه ، حیات دریا را دو چندان کرده است .

از میان هفت گونه لاکپشت دریایی شناسایی شده در آبهای جهان، ۵ گونه آن به پهنه های آبی خلیج فارس و دریای عمان وارد می شوند و ۲ گونه شامل لاکپشت سبز (چلونیا مایدیز) و لاکپشت نوک عقابی (ایر تموجولیسوس) در مناطق پراکنده ای از سواحل جنوبی ایران شامل جزایر نخیلو، ام الکرم، خان یا تهمادون، خارک، خارکو، جزیره شیف و سواحل نایبند و گناوه در استان بوشهر جزایر دارا، بونه سواحل هندیجان در خوزستان، جزایر شیدوز، لاوان، هندورابی، فرور، بنی فرور، لارک، کیش، قشم، ابوموسی، هرمز و سواحل بندر بستانه، مقام لنگه، خمیر، کرانه های نخل ناخدا در بندرعباس، جاسک، گابرق در هرمزگان و سواحل چابهار، پسابندرو بریس در سیستان و بلوچستان، بر روی سواحل شنی و ماسه های نرم یا شیب ملایم تخم گذاری نموده، در خلیجهای کوچک و مناطق دارای علفهای دریایی و جنگلهای مانگرو به تغذیه می پردازند. لاکپشتان دریایی در سطوح جهان به دلیل بهره برداری بیش از حد و پایین بودن نرخ بازماندگی بچه لاکپشتها (حدود ۲٪) از جانوران در معرض بیش از حد خطر انقراض محسوب می گردند و امروزه مناطق تخم گذاری آنها تقریباً از سرزمینهای اصلی بر چیده شده و محدود به سواحل شنی جزایر بخصوص جزایر غیر مسکونی گردیده است. صید و خرید و فروش جانور و اجرایی آن از لحاظ قانونی ممنوع است و حفاظت مناطق تخم گذاری آنها از وظایف سازمان حفاظت محیط زیست می باشد و همگی از نواحی حساس ساحلی محسوب می گردند.

پرنندگان آبی:

در سواحل و جزایر خلیج فارس و دریای عمان ۹ راسته، ۳۲ خانواده و ۱۱۰ گونه پرنده از مجموعه پرنندگان ایران به صورت ساکن و مهاجر شناسایی و از میان پرنندگان کمیاب دنیا پلیکان یا خاکستری (پلیکانوس کیریسپوس) و گیلائشاه خالدار (نومینیوس تنیوروستریس) به صورت مهاجر عبوری یا فصلی در فصول پائیز و زمستان در ناحیه ساحلی جنوب کشور مشاهده شده است.

حساسیت منطقه ساحلی:

بروز مشکلات متعدد در ساخت سازه ها، به لحاظ عدم رعایت ساختارهای زمین و در نتیجه بر هم زدن تعادل اکولوژیک طبیعت مساله ای نیست که بر کسی پوشیده باشد. محیط زیست ساحلی در بر گیرنده پیچیده ترین و در عین حال غنی ترین اکوسیستم های مولد بر روی کره زمین می باشد این ناحیه، منطقه انتقالی و به شدت آسیب پذیر است و از آنجا که آخرین پذیرنده آلاینده های خشکی و دریا می باشد، از تجمع آلاینده ها در معرض تهدید دائمی قرار دارد. آلودگی دریاها و تاثیر فعالیتهای خشکی که ماحصل پیامد های توسعه اقتصادی اجتماعی در خط ساحلی و حوزه های آبریز آن می باشد، مهمترین مسائل در اغلب مناطق دنیا است که به طور مستقیم

زیستگاههای ساحلی را تحت تاثیر قرار می دهد. از سوی دیگر تغییرات آب و هوایی نیز نواحی ساحلی را متاثر ساخته و از طریق آب دریا، فرسایش اراضی حوزه های آبریز، طوفان ها، تغییر رخساره سواحل و جابجایی منابع زنده اثرات زیانباری بدنبال دارد در این بخش، از آنجا که بزرگترین تهدید مناطق ساحلی در کرانه های جنوب کشور به لحاظ تردد زیاد کشتی ها و نیز وقوع دو جنگ در منطقه جنوبی کشور که منتج به بزرگترین ریزش نفتی در طول تاریخ در این منطقه دریایی گردیده است، مربوط به آلودگی ها می باشد و زیانهای ناگریز به زیستگاههای ساحلی و دریایی وارد آورده است.

مناطق حساس ساحلی و آبرزی پروری:

۱- موقعیتهای جغرافیایی زیر در سواحلی که عمدتاً نوزادگاههای میگوی ببری سبز می باشند که در آبهای ساحلی هلیله، شهرستان بوشهر و مطاف قرار گرفته اند. حفاظت از موقعیتهای جغرافیایی تا شعاع ۵ کیلومتری باید صورت گیرد.

۱	۲۷	۵۷ - ۲۷	۵۸
	۵۱	۲۰ - ۵۱	۱۸
۲	۲۹	۰۰ - ۲۹	۰۴
	۵۰	۵۱ - ۵۰	۵۱
۳	۲۹	۰۰ - ۲۹	۰۴
	۵۰	۵۰ - ۵۰	۴۵
۴	۲۸	۴۸ - ۲۸	۵۱
	۵۰	۵۷ - ۵۰	۵۱
۵	۲۹	۰۵ - ۲۹	۱۰
	۵۰	۴۲ - ۵۰	۳۸
۶	۲۹	۰۰ - ۲۹	۰۵
	۵۰	۴۹ - ۵۰	۴۲
۷	۲۷	۴۹ - ۲۷	۵۵
	۵۱	۲۸ - ۵۱	۲۵
۸	۲۸	۰۱ - ۲۸	۰۲
	۵۱	۱۹ - ۵۱	۲۰
۹	۲۸	۰۸ - ۲۸	۵۰
	۵۱	۱۵ - ۵۰	۵۰

۲- موقعیتهای جغرافیایی زیر به عنوان مناطق تخم ریزی میگو حائز اهمیت می باشند و از مناطق حساس بشمار می روند این مناطق در آبهای امام حسن، گناوه، شهرستان بوشهر و حله قرار دارند. بطور کلی منطقه جغرافیایی ۰۰ الی ۵۰ تا حدود جغرافیایی ۰۸ الی ۲۹ ۵۱ از مناطق حساس می باشند.

۱	۵۰	۰۰ - ۵۰	۰۸
	۲۹	۲۴ - ۲۹	۳۲
۲	۵۰	۱۲ - ۵۰	۱۵
	۲۹	۴۴ - ۲۹	۵۱
۳	۵۰	۰۶ - ۵۰	۱۲
	۲۹	۰۸ - ۲۹	۱۲

۳- مناطق زیر نیز از اهمیت اکولوژیکی برخوردار بوده و حفاظت از آنها مهم میباشد.
منطقه حد فاصل خورخان، مصب رود مند از ساحل تا عمق ۱۰ متر با مشخصات جغرافیایی زیر:

۱	۲۸	۱۰ - ۲۸	۱۰
	۵۱	۱۶ - ۵۱	۱۰
۲	۲۷	۵۵ - ۲۷	۵۰
	۵۱	۲۴ - ۵۱	۱۵

۴- موقعیتهای جغرافیایی زیر محل تخم ریزی ماهی مرکب می باشد.

۱	۲۷	۴۸ - ۲۷	۴۸
	۵۱	۵۴ - ۵۱	۴۶
۲	۲۷	۴۲ - ۲۷	۴۲
	۵۱	۵۳ - ۵۱	۴۷

۵- زیستگاههای مصنوعی استقرار یافته :

۲۸	۴۲	۱۲۸	منگف
۵۰	۵۵	۵۶۵	
۲۸	۴۸	۵۸۲	یرول
۵۰	۴۰	۸۹۵	

شایان ذکر است که ارتفاع سازه های منظم و غیر منظم حد اکثر تا ۱/۵ متر میباشد و تا شعاع یک مایلی انجام فعالیت صید و صیادی ممنوع میباشد.

ضمیمه ۴

تجهیزات مقابله با آلودگی موجود در محدوده طرح :

الف - تجهیزات موجود در اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر :

۱- ROBOOM ۱۰۰ متر

۲- HYDROTECHNIC ۱۵۰ متر

۳- SKIMMER VIKOMA یک دستگاه و POWER PACK و متعلقات مربوطه

۴- SKIMMER DESMI یک دستگاه و POWER PACK و متعلقات مربوطه

۵- یدک کشهای مجهز به سیستم رفع آلودگی ، ۲ فروند

۶- بارج ۵۰۰ تنی مخزنی جهت جمع آوری مواد زائد نفتی

۷- مولتی کت مواد ۴ بعنوان حامل تجهیزات و عملیاتی نمودن آنها

ب- تجهیزات موجود در شرکت پایانه های نفتی ایران :

۱- POWER PACK & SKIMMER دو دستگاه

۲- POWER PACK & HOPPER یک دستگاه

۳- بوم ، ۲۵۰ متر

۴- قایق ویژه رفع آلودگی ، ۱ فروند

ضمیمه ۶ :

فهرست سکوها و ترمینالهای نفتی در محدوده طرح

نام	نام قبلی	موقعیت
ابوذر	(اردشیر)	29° 16' N 049° 33' E
سروش	(سیروس)	29° 02' N 049° 29' E
فروزان	(فریدون)	28° 36' N 049° 37' E
نوروز	(نوروز)	29° 29' N

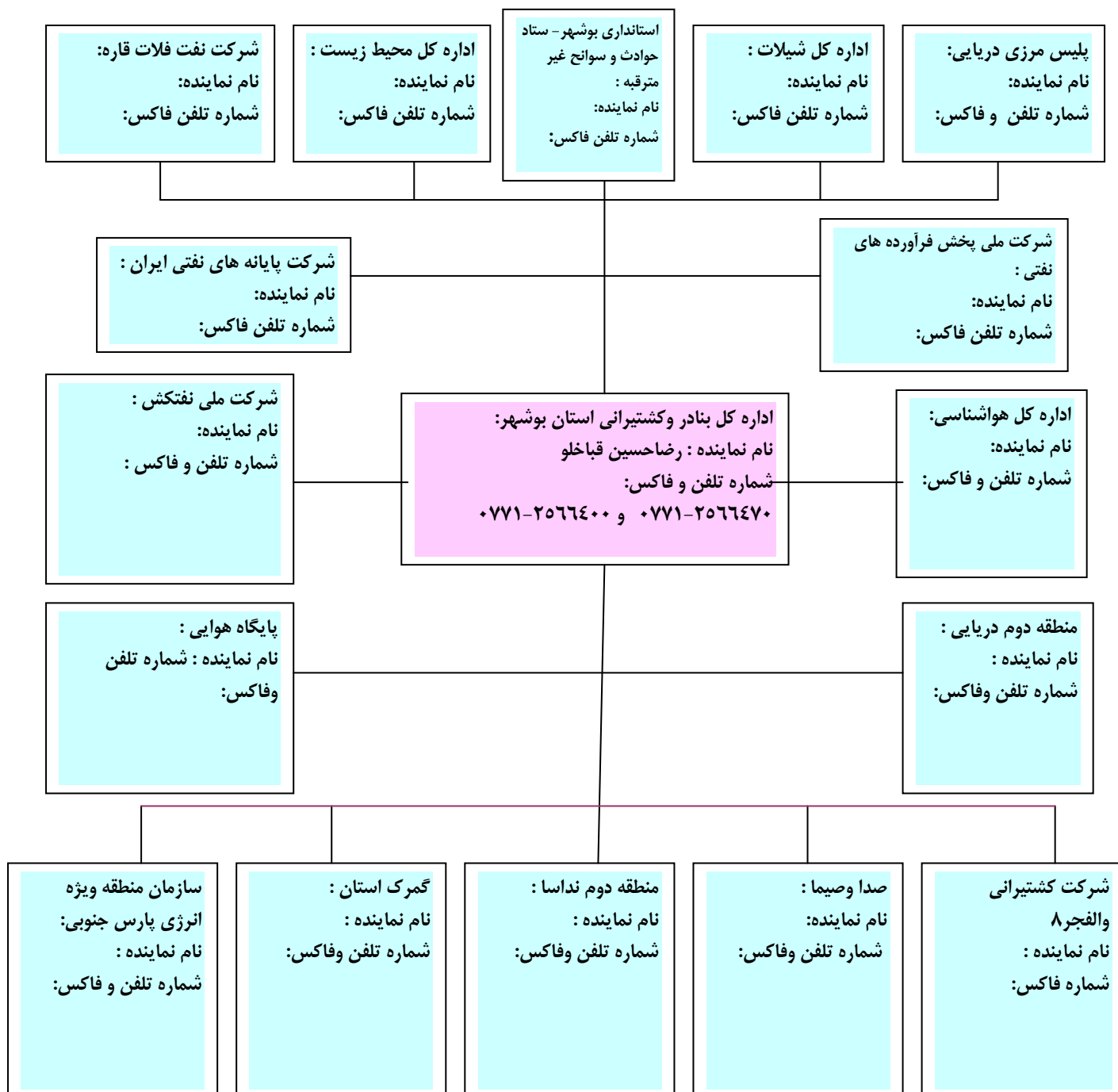
049° 25' E		
29° 10' N 050° 25' E	(داریوش)	درود
29° 55' N 049° 40' E	(بحرگان سر)	بحرگان سر
29° 14' N 50° 21' E	-----	ترمینال شرقی خارگ
29° 13' N 50° 17' E	-----	ترمینال غربی خارگ

ضمیمه ۷ :

مشخصات افراد مسئول در عملیات مقابله با آلودگی و

چارتهای تشکیلاتی طرح

۱-۷- چارت تشکیلات ارگانهای همکاری کننده و مسئولین مرتبط

۲-۷- چارت تشکیلات طرح ومسئولین مرتبط

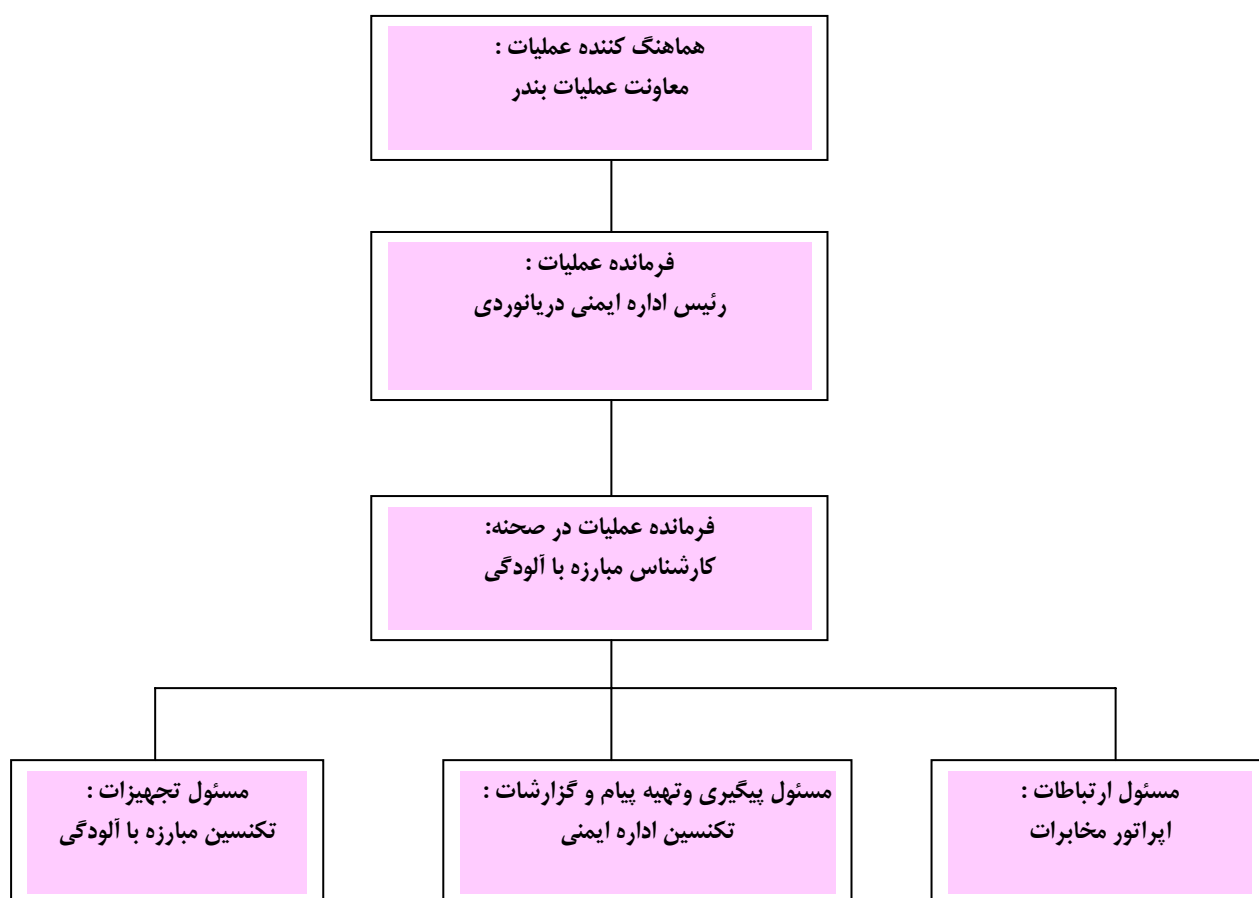
سازمان بنادر و کشتیرانی
اداره ایمنی و حفاظت دریایی
هماهنگ کننده:
سمت :
تلفن و فاکس :

اداره کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر
هماهنگ کننده :
سمت :
تلفن و فاکس:

مرکز فرعی بندر عسلویه :
هماهنگ کننده:
سمت :
تلفن و فاکس :

مرکز فرعی جزیره خارک :
هماهنگ کننده :
سمت :
تلفن و فاکس:

۳-۷- چارت تشکیلات عملیاتی طرح (مرکز اصلی)

۴-۷- کمیته کارشناسی

براساس طرح کمیته کارشناسی مرکب از کارشناسان مربوط به هر یک از ارگانها و سازمانهای شرکت کننده بوده که بطور ثابت میباشند و این افراد عضویت کمیته محیط زیست دریائی که در اداره کل بنادر کشتیرانی تشکیل گردیده است را دارند که اسامی و مشخصات ایشان بنابه اعلام ارگانهای مذکور در جدول ذیل آمده است.

ردیف	نام و نام خانوادگی	ارگان شرکت کننده	سمت پست سازمانی	شماره تلفن و فاکس
۱	علیرضا خرمی	ستاد حوادث و سوانح غیرمترقبه	دبیر ستاد	۰۷۷۱-۵۵۵۴۵۸۲ ۰۹۱۷۳۷۱۷۸۳۵
۲	نجاتعلی شیرانی	شرکت پایانه های صادرات مواد نفتی	کارشناس بهداشت ایمنی و محیط زیست خارگ	۰۹۱۷۳۷۲۸۳۵۶
۳	فریبرز احيائی	شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی	--	۰۷۷۱-۵۵۵۲۵۰۴
۴	نعمت اله محمدی	منطقه دوم دریائی (نداجا)	ناوسروان	۰۷۷۱-۴۵۴۴۳۶۴
۵	?	منطقه دوم دریائی(ندسا)	?	?

۶	علی بخش صالحی	ستاد نظارت گمرکات استان بوشهر	--	?
۷	?	اداره کل هواشناسی بوشهر	?	?
۸	محمود مقیمی	اداره کل محیط زیست بوشهر	کارشناس	۰۷۷۱-۳۵۳۰۱۸۳
۹	علیرضا زارع	اداره کل شیلات بوشهر	رئیس اداره بنادر ماهیگیری	۰۹۱۷۷۷۱۱۳۸۸ ۰۷۷۱-۲۵۲۳۴۵۹
۱۰	علی منیدری	سازمان منطقه ویژه انرژی پارس جنوبی	کارشناس	۰۷۷۲-۷۳۷۶۷۹۸ ۰۷۷۲-۷۳۷۶۶۳۸
۱۱	بهمن صداقت بهرام لک	شرکت ملی نفتکش منطقه بوشهر	--	۰۹۱۷۱۷۱۳۲۸۰ ۰۹۱۷۳۷۱۰۷۱۷ ۰۷۷۱-۴۵۴۰۴۷۴
۱۲	علی اکبر کبابی زاده	شرکت کشتیرانی والفجر ۸ بوشهر	--	۰۷۷۱-۲۵۲۴۲۲۷
۱۳	محمدرضا جوکار	فرمانده پلیس مرزی دریایی فا.ا. بوشهر	--	۰۷۷۱-۲۱۸۳۰۹۱ ۰۷۷۱-۴۵۴۴۸۷۱
۱۴	زمانی	شرکت نفت فلات قاره خارک	--	۰۷۷۲-۲۸۲۹۲۲۶ ۰۹۱۳۱۱۵۳۰۵۲
۱۵	مهدی استادی	اداره کل فرودگاههای استان بوشهر	--	۰۹۱۲۵۲۴۹۷۲۳ ۰۷۷۱-۲۵۳۳۳۱۳
۱۶	محسن عبدی پور	شرکت صنایع دریایی ایران صدرا - شرکت فن آوری آبهای عمیق	مدیر فنی و عملیات	۰۷۷۱-۵۵۵۲۱۸۳ ۰۷۷۱-۵۵۵۶۱۹۳
۱۷	ابراهیم زارع	اداره بندر و دریانوردی خارگ	رئیس اداره	۰۹۱۷۱۷۲۱۹۲۳
۱۸	محمود حکانی	اداره بندر و دریانوردی خارگ	رئیس اداره	
۱۹	رضاحسین قباخلو	اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر	رئیس اداره ایمنی و حفاظت دریایی	۰۷۷۱-۲۵۶۶۴۷۰

ضمیمه ۸

فرمهای پیام‌رسانی

فرم شماره ۱

گزارش تکمیلی

گزارش اولیه آلودگی
آلودگی

تاریخ:

از:

شماره:

به:

(۱) موضوع: گزارش مشاهده آلودگی (نوع گزارش: مشکوک محتمل قطعی)

(۲) منبع ارسال گزارش آلودگی:

(۳) موقعیت آلودگی:

(۴) تاریخ و زمان آلودگی:

(۵) منشاء ایجاد آلودگی:

(۶) نوع آلودگی:

(۷) وسعت آلودگی:

(۸) سرعت و جهت باد:

(۹) اطلاعات مربوط به جزر و مد:

(۱۰) شرایط جوی:

(۱۱) وضعیت شناورها در منطقه:

(۱۲) اقدامات انجام شده:

(۱۳) پیش بینی احتمالی از وضعیت:

(۱۴) درخواست کمک از مرکز ملی مقابله با آلودگی، مورد نیاز می باشد مورد نیاز نمی باشد

نام و امضای گزارش دهنده
نام و امضای کارشناس مقابله با آلودگی

فرم شماره ۲

از : مرکز اصلی مبارزه با آلودگی استان بوشهر

به : ..... (ارگان همکاری کننده)

موضوع : درخواست همکاری

سلام علیکم :

بر اساس طرح استانی آمادگی ، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی نیاز به همکاری شما در زمینه ..... می باشد لذا خواهشمند است دستور فرمایید در این خصوص همکاری لازم بعمل آورند.

محمد راستاد

مدیر کل بنادر و کشتیرانی استان بوشهر

رونوشت :

- استانداری بوشهر جهت استحضار و اقدام لازم